

Ter dankbare hulde aan den WelEerwaarden Heer Jos. Cremers,

Voorzitter van ons Genootschap,
op den dag van zijn 25-jarig Priesterfeest
1899 — 18 Maart — 1924

KIJK eens, Heere Rector! Daar gaat iets gebeuren met U, dat U niet aardt. Uwe beste vrienden doen 't U aan, wel bewust, dat de gelegenheid eenig is, nu ge pas de leiding van uw tijdschrift aan anderen liet. Ze geven U te kijk en verkneukelen zich bij voorbaat, dat de één uw lok te lang vindt voor uw steeds jeugdige verschijning, uwe neus te fijn voor uw steen- en leemsnuffeling, een ander uw oog te droomerig voor de onderscheiding en determinering van mieren en hebridsche mossen — en uw mond te ernstig voor uw gemoedelijkheid en leuk gebaren. Maar ze zijn zich bewust, dat ze een bron van leedvermaak verschaffen aan zee-sterren en veldmuizen, aan roeken en hamsters, uw vrienden, die uw weetgrage zin heeft aan 't licht geheven en betast en schuin en strak bekeken, en ten pronk beschreven voor 't even weetgrage publiek in zeldzaam juis-

ten vorm. Zij allen, ze zijn er vroolijk om wat thans met U gebeurt, en zou 't U ergeren — ze zouden het uitpiepen en uitkraaien in hun dierenlol: Hedenmijn morgen U! Maar geloofhet, waarde Rector, die U die poets gebakken hebben, ze zijn er blij om in het bezit te blijven van het conterfeitsel van den zoozeer geachten voorzitter van hun Genootschap, hun voorganger en nauwkeurige en pieteitvolle bewaarder van Limburgs natuurhistorische schatten en niet 't minst van den oerechten Limburger, die zijn land en zijn volk, zijn fauna en flora liefheeft met onmeetbare passie, en 't niet van zich kon verkrijgen als

een schoon viooltje zijn heerlijk begaafde leven te laten uitbloeien in vruchteloze bescheidenheid onder den schaduw van een dorren voorjaarsstruik.

Ze zullen dit conterfeitsel en dit U toegewijd feestnummer zielsgraag bewaren, velen als eene aangename herinnering aan dien dierbaren leermeester op wiens ideale aspiraties Mgr. Corten z. g. de stichting van Klein Rolduc opbouwde, — anderen, van den aanlegger en voltooiër van 't confortabele en nette rectoraatshuis van Raath, een „monumentum aere perennius” — en nog anderen als van een oerkrachtige paladijn voor Limburgs recht en Limburgsche zeden, als een diepe vereerder van onze groote voorvaderen en verdienstelijke mannen, van welke hij meerderen in krant en tijdschrift der vergetelheid ontruikt heeft, door zijn niet gemeenen kijk op Limburgs „histoire intime” — maar allen als van een jovialen vriendelijken priester, die hulp bood en raad gaf aan velen, die ook waar hij werkte naast zijn eigenlijke taak

achting en eerbied inboezemde voor zijn waardigheid, tot in kringen, waar zulks moeizaam bereikt wordt. Heer Rector Cremers, ook langs deze lijn moogt Gij dankbaar terugzien op uwe priesterlijke loopbaan, die heden vóór 25 jaren haar goddelijken aanloop nam.

* * *

Dat dit alles hier gereleveerd wordt, vindt zijn aanleiding mede in 't feit, dat van dit 25-jarig priesterleven de helft, 12½ jaar, gewijd was aan ons Genootschap en Museum, die onder Rector Cremers' voorzitterschap en directie tot hun tegenwoordig peil zijn opgevoerd. Men mag over den verliefden Pruis, die zijn „Treesje" toezong: „Ich möcht ihn schreiben auf jeden Kieselstein, Thereschens Nam' —" denken wat men wil, maar waar 't een feit is, dat 's Rectors Cremers naam, rondrummelt door iedere kiezelgroeve, steenbraak en mergel=ontsluiting die Zuid-Limburg opwijst, van St. Pieter tot den Vaalser „Vierländerblick", daar krijgt die overdreven beeldspraak een fundament waarvan die zanger wel nooit zal gedroomd hebben —. En zou hij 't, hij had er gerust nog kunnen bijvoegen: op ieder bloemblad en iederen vogelvleugel.

Rector Cremers' naam zal altoos verbonden blijven met dien van ons Genootschap, dat hij in 1911 als Rector te Eysden met eenige natuurvrienden gesticht heeft.

De sympathieke ontvangst waarmede de stichting begroet werd, bleef haar heel den tijd van haar bestaan bewaard en groeide met elk verschijnen van Jaarboek en Maandblad, waarvan de Eerw. Heer Cremers de redactie met zijne trouwe medehelpers gevoerd heeft, met evenveel kennis als beleid. Voor eene groote moeielijkheid kwam Rector Cremers te staan, toen de noodzakelijkheid opdook van een gebouw, geschikt voor vergadering en Museum —

De gemeenteraad van Maastricht deed tot groot genoegen van Rector Cremers voor dit doel afstand van het voormalig klooster der grauwe zusters, gelegen in den „Heksenhoek", in 1674 gebouwd en tot 1796 een kloosterhospitaal voor pestlijders, daarna bestemd tot gesticht voor krankzinnigen tot in 1847 en sindsdien verlaten en vergeten. Door den desolaten toestand der gebouwen op dat oogenblik, kon het Museum ook niet tot zijn recht komen.

In 1920 werd alles gerestaureerd, de deuren, de kruisvensters werden hersteld, de mooie houten zolderingen van pleisterwerk ontdaan, de schoorsteenen met sierlijke oude tegeltjes ingelegd, de trapgeveltjes, waar noodig, vernieuwd — het werd een juweeltje van een Museum!

Daar worden vooreerst, in een der zalen, de vergaderingen gehouden op den eersten Woensdag van iedere maand.

Men kan zich bijna geen aangenamer zaaltje voorstellen.

In het midden eene gróote lange tafel met zwart kleed. Langs de muren tot op venster=hoogte boekenrekken, waarin staan gerangschikt, mooi gebonden en genummerd, als soldaten in 't gelid, de boekwerken van 't Genootschap. Langs de wanden teekeningen, photographieën en afbeeldingen van Limburgsche beroemdheden op natuurhistorisch gebied of van edele schenkers. De zoldering in natuureikenhout, de vuurhaard en kleeerhanger echt knusjes bezet met antieke tegeltjes; ziedaar het interieur van deze zaal.

In dit middeleeuwsche milieu weet Rector Cremers de bezoekers, liefhebbers en natuurkenners echt hartelijk te ontvangen. Door zijn amicalen omgang is men er onmiddellijk op zijn gemak. Gezeten aan het hoofd der tafel leidt hij de vergaderingen op uitstekende wijze. Zijn kop, zijn gebaren, zijn spreektrant, zijn leuke zetten, geheel zijn sympathiek voorkomen, beheerscht iedere bijeenkomst en doet iedereen gaarne naar hem luisteren en instemmen met de beschikkingen omtrent 't Genootschap.

In de gerestaureerde gebouwtjes van het vroegere nonnenklooster is alles ondergebracht, wat door den Voorzitter is opgespoord en verzameld. Een collectie van zóóveel bezienswaardigheden en zóó uitgebreid, dat helaas de lokaaltjes binnen afzienbaren tijd te klein zullen blijken.

Verskillende verzamelingen van Rector Cremers dateeren uit een tijd, die de stichting van 't Museum ver voorafging. Maar toen het Museum, zijn lang gekoesterd ideaal, er eenmaal was, bleek hem niets te veel of te moeielijk, als het gold zijn museum te verrijken met collecties van Limburgsche grondsoorten en fossielen, Limburgsche vogels en visschen, levende en herbaarplanten, ja met alles wat in Limburg boven, op of onder den grond van natuur=historische waarde gevonden wordt.

En nu, wilt gij Rector Cremers op zijn schoonst, dan beloer hem in zijn element, in zijn Museum, als een onderwijzer met een troep luidruchtige scholieren hem bezoekt. Dan kan hij dat volkje bezig houden met uitleggingen en aanwijzingen, afgewisseld met kwinkslag of aardigheid, dat het een lust is hem te beluisteren, en ge draagt met u mede de overtuiging dat hij is: een echte natuurhistoricus, een Limburger tevens, maar vooral — hart en ziel van ons Genootschap.

Onzen Voorzitter en conservator adhuc multos annos!